

Prispevek potomcev (32.ČL. ZD)

dr. Vesna Rijavec¹

1. Pojem in pravna narava zahtevka iz 32.Čl. ZD

Predmet dedovanja ni premoženjska masa, ki se izloči iz zapustnikovega premoženja na zahtevo zapustnikovih potomcev ter posvojencev in njihovih potomcev, ki so živeli skupaj z zapustnikom in mu s svojim delom, zasluzkom ali kako drugače pomagali pri povečanju ali ohranitvi vrednosti premoženja (1.odst. 32.čl. ZD).

103

Poseben problem predstavlja vprašanje pravne narave zahtevkov iz 1.odst. 32.čl. ZD. Izoblikovala so se različna stališča. Nekateri se zavzemajo za opredelitev, da gre za zahtevke dednopravne narave, ker bi nasprotna opredelitev za zahtevek stvarnopravne narave nasprotovala učinku pravnomočnosti sklepa v smislu 220.čl. ZD.² Drugi avtorji pa zastopajo stališče, da je zahtevek stvarnopravne narave.³ Nesporno pa velja, da ni obligacijskoppravna pravica.⁴

Zahtevku ne moremo v celoti pripisati dednopravne narave, ker ne temelji na dedni pravici in upravičenci nimajo položaja dediča. Do izločitve v smislu 1.odst.32.čl. ZD so upravičeni zapustnikovi potomci ne glede na to, ali v konkretnem primeru dedujejo in tudi ne glede na to,

¹ Profesorica na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru.

² Finžgar zagovarja stališče, da je zahtevek dednopravne narave; Dedno pravo Jugoslavije, str. 81, 82; Enciklopedija, op. cit, str. 352.

³ Odl. VS Hrv. Gž 661/60, 12.5.1960, Crnić, Zakon o nasleđivanju s napomenama, objašnjenjima, sudskom praksom i primjerima iz prakse, str. 68; Smole, Zakonito in oporočno dedovanje, Ljubljana 1965, str 110; Jože Ilc, Izločitev premoženja iz zapuščine, Pravnik I.44, 3-4/89, str.200 in sl.. Frantar recenzija, Pravnik I.47, 9-10/92, str. 431 in sl..

⁴ Gavella, Nasljedno pravo, Informator, Zagreb, 1990, str. 333, Zupančič, Dedno pravo, ČZ Uradni list RS, Ljubljana, 1991, str. 33, Rijavec, Dedovanje, Gospodarski vestnik, Ljubljana, 1999, str. 191-193.

ali so dedno sposobni. Upravičenci tudi ne odgovarjajo za zapustnikove dolgove tako kot dediči. Na stvarnopravno komponento kaže tudi posledica, da so upravičeni do deleža na premoženju, šele če so ga pomagali soustvariti. Pravica iz 32.čl. ZD ni pravica do določene stvari ali skupine stvari, temveč do idealnega deleža. Zahtevek za izločitev je po svojem idejno-socialnem temelju podoben zahtevku do skupnega premoženja, ki nastane originarno. Zakonec pa je upravičen do svojega dela skupnega premoženja celo, če je drugi zakonec prezadolžen z lastnimi in ne skupnimi dolgovi.⁵ To pa ne pomeni, da se lahko izločitev zahteva, če zapustnik ni zapustil ničesar.

Vendar tudi sklep, da bi imel zahtevek na podlagi 1.odst. 32.čl. ZD zgolj stvarnopravni značaj ni povsem sprejemljiv. Uresničiti ga je namreč mogoče šele s smrtjo zapustnika.⁶ Potomci in posvojenci smejo namreč šele po uvedbi dedovanja zahtevati del zapustnikovega premoženja iz naslova svojega prispevka k nastanku oziroma povečanju zapustnikovega premoženja, tako da niso vezani na dokazovanje obstoja pravne podlage za nastanek stvarnopravnega zahtevka. Dokazati morajo le, da so živeli in pridobivali skupaj z zapustnikom, kar se je odrazilo v povečanju ali ohranitvi vrednosti. Za časa življenja bi takšen zahtevek moral temeljiti na pravnem poslu, po katerem bi imelo potomčevo prispevanje za posledico nastanek solastnine. Brez posebne ureditve v okviru dednega prava bi za vlagatelja v tujo stvar v prvi vrsti prišel v poštev obligacijski zahtevek, ki bi ga moral prav tako utemeljiti s pravnim poslom ali neupravičeno pridobitvijo. Dednopravno komponento ustvari pravilo, da potomci in posvojenci šele po uvedbi dedovanja lahko terjajo del zapuščine, ne da bi morali dokazovati, kakšen je bil dogovor med njimi in zapustnikom. Kadar so potomci in posvojenci že lastniki posameznih predmetov, ker so jih pridobili v svojem imenu, ne pride v poštev uveljavljanje zahtevka iz 1.odst. 32.čl. ZD.⁷

Menim, da je tako najprepričljivejše stališče, da gre za zahtevek, ki ima deloma značilnosti dednopravne in deloma stvarnopravne narave.⁸

⁵ Zupančič, *Dedno pravo*, str. 33.

⁶ Kreč-Pavić, , str. 97. Drugače Blagojević, ki meni, da je mogoče obravnavati institut uporabiti tudi inter vivos ter v primerih analognih razmerij med drugimi sorodniki, npr. brati in sestrami; Blagojević, *Nasledno pravo u Jugoslaviji*, Savremena administracija, Beograd, 1980, str.44.

⁷ Tako tudi Sodba II Ips 979/94 z dne 3.4.1996, Ker je med postopkom na drugi in prvi stopnji ugotovljeno, da je tožnik izključno s svojimi denarnimi sredstvi kupil elektromotor, sta sodišči druge in prve stopnje pravilno ugotovili, da je tožnik lastnik tega motorja. Namreč po določilu 34. člena zakona o temeljnih lastninskopravnih razmerjih postane kupec lastnik premičnine v trenutku, ko mu je kupljena stvar izročena v posest. Zato je bilo materialno pravo pravilno uporabljeno tudi v tem delu odločitve.

Določitev dela premoženja, ki se izloči v korist potomcev, predstavlja podobno operacijo kot jo predstavlja določitev deleža zakonca in delitev skupnega premoženja, vendar pod pogojem, da je naprej prišlo do uvedbe dedovanja. Dednopravno komponento tako narekuje pogoj, da je tovrstna izločitev možna le po smrti zapustnika. Tudi sodna praksa je upoštevala, da gre za "spečo pravico" potomca oziroma posvojenca, ki oživi šele z zapustnikovo smrtjo, saj pred njo zahtevka na podlagi tega instituta ni mogoče uspešno postaviti.⁹ Iz tega razloga je treba šteti, da je dednopravni element prevladujoč.

2. Položaj upravičenca iz 32. člena ZD

Ker upravičenci niso le tisti potomci in posvojenca, ki v konkretnem primeru dedujejo, mora sodišče priznati položaj stranke v zapuščinskem postopku tudi nedediču, ki se sklicuje na pravico iz 1.odst.32.čl. ZD. Potomci spadajo v kategorijo oseb, ki uveljavljajo kakšno pravico iz zapuščine (175.čl. ZD).¹⁰ Iz samega zakonskega teksta 32. ZD sledi, da izločevano premoženje sicer ne spada v zapuščino in zato ne gre za uveljavljanje pravice iz zapuščine, vendar je potomcem položaj stranke mogoče priznati le na podlagi te citirane določbe. »De lege ferenda« bi morda kazalo določbi o strankah oz. udeležencih postopka uporabiti opredelitev »osebe, ki uveljavlja pravice do zapustnikovega premoženja«.¹¹ Dodati bi morali še besedilo "o katerih se odloča v zapuščinskem postopku", ker bi bilo sicer mogoče šteti, da lahko svoje zahtevke v zapuščinskem postopku uveljavljajo tudi upniki.

Po 32. čl. ZD lahko izloča iz zapuščine le zapustnikov potomec ali posvojenec in njuni potomci, ne pa tudi drugi sorodniki.

⁸ Zupančič, *ga* opredeli kot zahtevek "sui generis"; str. 32. in sl.

⁹ VSL sklep II Cp 1545/93 z dne 23.2.1994

¹⁰ Zupančič, *Predpisi o dedovanju z uvodnimi pojasnili*, str. 122.

¹¹ Na to utemeljeno opozarja Zupančič, *Dedno pravo*, str. 189.

3. Učinki pravnomočnosti sklepa o dedovanju

V kontekstu obravnavanja pravnomočnosti sklepa o dedovanju naletimo na vprašanje, ali pravnomočnost veže tudi potomce, ki so prispevali k povečanju ali ohranitvi vrednosti zapustnikovega premoženja, pa te pravice v zapuščinskem postopku niso uveljavljali, čeprav bi jo lahko. Odgovor je odvisen tudi od opredelitve pravne narave zahtevka iz 1.odst. 32.čl. ZD. Pri rešitvi te dileme ne bi smeli prezreti posebne specialne dvojne narave zahtevka, kjer naj bo poudarek na dednopravni komponenti. Posledica te ugotovitve je, da se zahtevek lahko uveljavlja le v razmerju do zapustnikove zapuščine, torej v zapuščinskem postopku po njem. Najdemo judikate, ki sledijo temu stališču, da je zahtevek mogoče uspešno uveljavljati najpozneje do konca zapuščinske obravnave po zapustniku, saj stranke, ki so sodelovale v zapuščinskem postopku, veže pravnomočen sklep o dedovanju in lahko uveljavljajo svoj zahtevek v pravdi le, če jim je takšna pravica posebej priznana (220. čl. ZD).¹² Če upravičenec, ki je imel možnost sodelovati v zapuščinskem postopku, ne postavi zahtevka, da se mu prizna določeni delež na zapuščini zaradi prispevka k povečanju zapustnikovega premoženja, vrednost teh prispevkov pa ostane sestavni del zapuščine, o kateri je odločeno s pravnomočnim sklepom o dedovanju, je prav, da ga ta pravnomočni sklep veže. Upravičenec ne nastopa kot lastnik, ki uveljavlja lastninsko pravico, temveč kot upravičenec, ki sme prav zaradi uvedbe dedovanja uveljavljati svoj prispevek k povečanju ali ohranitvi zapustnikovega premoženja z izločitvijo dela premoženja ne glede na to, ali bi imel po splošnih pravilih civilnega prava stvarnopravno ali pa samo obligacijsko upravičenje. Zato naj bo enako kot nujni dedič prekludiran, če te posebne možnosti do izločitve po ZD ni izkoristil v zapuščinskem postopku, čeprav je možnost imel. V nasprotnem primeru je nesmiselno, da bi se to vprašanje sploh reševalo v zapuščinskem postopku ter povzročalo zaplete in časovne zamude pred izdajo sklepa o dedovanju. Stališča sodne prakse so pogosto tudi nasprotna in ne upoštevajo prekluzije.¹³

4. Poravnava

Materialnopravni spor ali negotovost je tudi v zapuščinskem postopku načelno mogoče razrešiti s sodno poravnavo o pravicah, ki se strankam priznajo, če so jih uveljavljale, pod pogojem, da stranke z njimi lahko prosto razpolagajo. Pri tem mora biti za dopustnost sodne poravnave izpolnjen tudi pogoj, da se z njo doseže konec postopka z učinki

¹² VSL sklep II Cp 1545/93 z dne 23.2.1994

¹³ Odločba VS SRS Pž 822/74, z dne 28.11.1974, PSLP, str. 23.

pravnomočnosti glede dela postopka, ki se nanaša na predmet v dispoziciji strank. Sodno poravnavo z vsemi potrebnimi elementi je tako mogoče skleniti tudi o zahtevku po 32. čl ZD. Če jo upravičenci sklenejo, je zanje v zvezi s tem zahtevkom sodna pot izčrpana.

5. Pogoji za uveljavljanje zahtevka

5.1. Skupno življenje

Pogoja skupnosti življenja praksa praviloma ne jemlje preveč strogo, temveč ga razlaga v smislu skupnosti pridobivanja. Pri tem upošteva kot bistveno, da je prispevek k povečanju premoženja nastal kot rezultat skupnega delovanja, pri čemer skupno gospodinjstvo ali življenje pod isto streho ni nujen pogoj za utemeljenost zahtevka po tej določbi. Namen obravnavane zakonske določbe je v tem, da ne bi prispevanja (v delu in sredstvih) oseb, opredeljenih v zakonu, in sadov tega pridobili tisti dediči, ki niso delali in prispevali.¹⁴ Najdemo pa tudi strožje stališče, po katerem mora biti izpolnjen pogoj skupnega življenja z zapustnikom, ki mu je potomec s svojim delom, zaslužkom ali kako drugače pomagal pri pridobivanju, kar je imelo za posledico ohranitev vrednosti zapustnikovega premoženja ali njegovo povečanje. Po tem mnenju razlaga, da za skupno življenje med potomcem in zapustnikom šteje tudi vsakodnevna skrb in ne le bivanje na istem naslovu, nasprotuje določbi 32. člena ZD.¹⁵ To stališče se zdi manj primerno, ker je vendarle temeljni ratio določbe, da se dediči ne bi okoristili z delovnim prispevkom posameznega potomca, ki zaradi narave razmerja starši otroci ni izrecno uredil posledic svojega prispevanja.

5.2. Povečanje ali ohranitev zapustnikovega premoženja

Vlaganje v tuje premoženje mora biti dokazano v takšnem obsegu, da to povzroči povečanje ali vsaj ohranitev vrednosti tujega (zapustnikovega) premoženja. Pri tem je treba upoštevati ali ni morda šlo za neodplačno razmerje v družini, kjer se medsebojna pomoč med družinskimi člani nudi z neodplačnim namenom (npr., da je bilo delo na kmetiji opravljeno le za pridobivanje pridelkov za lastne potrebe in da so bile investicije tako majhne, da so bile v celoti poravnane z nasprotnimi dajatvami in koristmi s kmetije).¹⁶ Prav tako je treba upoštevati tudi koristi, ki so jih starši nudili upravičencu preko zakonite dolžnosti preživetja.¹⁷

¹⁴ VS RS, sodba II lps 169/95 z dne 14.11.1996; sklep II lps 44/95 z dne 5.9.1996.

¹⁵ VS RS, sodba II lps 49/93 z dne 17.6.1993, Sodba II lps 115/2005 z dne 19.10.2006.

¹⁶ VS RS, sodba II lps 49/93 z dne 17.6.1993.

5.3. Obstoje premoženja

Upravičenec lahko zahteva izločitev celo, če je zapuščina pasivna (če zapustnikovi dolgovi presegajo vrednost premoženja).¹⁸

Prispevka pa ni mogoče uveljavljati, če sploh ni zapuščine, ker je zapustnik za časa življenja že razpolagal z vsem svojim premoženjem npr. z izročilno pogodbo.¹⁹

6. Način izločitve

Pravica iz 32. čl. ZD ni pravica do določene stvari ali skupine stvari, temveč do stvarnopravnega idealnega deleža na celotni zapuščini, ki ustreza protivrednosti prispevka. Šele pri delitvi se nato določi, s katerimi zapuščinskimi stvarmi se ta del izplača.²⁰ Čeprav je potomec prispeval samo k povečanju vrednosti konkretne zapustnikove stvari, ne more zahtevati pravice prav na tej stvari, niti mu ne more biti dosojena pravica samo na tej stvari. Kakor v primeru delitve dediščine iz 147. čl. ZD se vendar pri delitvi solastnina na zahtevo upravičenca upošteva, da se mu kot delež prepuste določene stvari ali skupnost stvari, ali da se mu prizna izplačilo v denarju, če to terjajo utemeljeni razlogi. Če upravičene osebe iz 32. čl. uveljavljajo svoj del v zapuščinskem postopku, je sodišče, ne glede na to, ali je upravičenec dedič ali ne, dolžno tudi glede te zahteve izvesti postopek in odločiti. V sklepu o dedovanju mora sodišče določiti del, ki pripada udeležencu postopka po 32. čl. ZD in ga označiti ločeno od njegovega dednega deleža. V sklep se vzamejo tudi doseženi sporazum o delitvi in načinu delitve glede tega dela, kakor tudi morebitna odločba sodišča o načinu izplačila tega dela.²¹

Po 32. členu ZD ima potomec torej pravico do izločitve alikvotnega dela iz zapuščine.²² Med dediči in potomcem, ki mu je priznan delež iz naslova prispevanja nastane solastnina. Le v izjemnih primerih, ko ugotovitev solastninskega deleža ni smiselna ali bi bila določitev ustreznega dela v naravi gospodarsko nesmotrna, lahko potomec zahteva vrednost deleža v denarju (s tem vsebinsko povzroči civilno delitev).²³

¹⁷ Iz dejanskih ugotovitev sodišč prve in druge stopnje sledi, da so bile tožnikove investicije v zapustnikovo premoženje bistveno manjše (207.316,00 SIT) kot koristi, ki jih je imel iz zapustnikovega premoženja (vsaj 3 X 225.811,00 SIT), sodba II lps 575/94 z dne 7.7.1994

¹⁸ Mnenja glede tega so različna; Finžgar, Enciklopedija, str. 353.

¹⁹ VS RS, sodba II lps 49/93 z dne 17.6.1993; Sodba II lps 426/92 z dne 13.1.1993

²⁰ VS RS, sodba II lps 40/2001 z dne 8.3.2001.

²¹ Poročilo VSS 1/60 str.4, Pravniki 9-10/60 str.385.

²² VS RS, sodba II lps 587/2004 z dne 15.6.2006

²³ Tako sodba VS RS II lps 56/2000 z dne 14.9.2000.

7. Roki za uveljavljanje zahtevka

Čeprav je pravica zapustnikovega potomca, da se iz zapuščine izloči del, ki ustreza njegovemu prispevku k povečanju ali ohranitvi vrednosti zapustnikovega premoženja (32. člen ZD), definirana kot zahtevek (“... imajo pravico zahtevati ...”), ni sporno, da to ni pravica relativnega značaja, pač pa absolutna pravica.²⁴ Kljub temu je odprto vprašanje, v kakšnih rokih sme upravičenec uveljavljati zahtevek, če ni imel možnosti, da ga uveljavlja v zapuščinskem postopku. Ali naj se uporabi analogija, da tudi za zahtevek po 32. členu veljajo roki iz 141. člena ZD, namenjeni za uveljavljanje pravice zahtevati zapuščino kot zapustnikov dedič. Menim, da bi glede na prevladujočo dednopravno komponento takšna analogija morala biti upoštevana. Opozoriti pa moram na drugačno staro stališče.²⁵ Morda bi bilo najbolj smotno “de lege ferenda” urediti vprašanje rokov enotno, usklajeno z roki, ki so predvideni za originarno pridobitev lastninske pravice s priposestovanjem. S tem bi odpravili dosedanje nesporazume v teoriji in praksi tudi za uveljavljanje dedne pravice, ki so posledica tega, da ni jasno, katero dejanje pomeni pretrganje zastaranja ali je dovolj že uvedba zapuščinskega postopka.²⁶

PRISPEVEK
POTOMCEV
(32.ČL. ZD)

109

8. Sprememba pravne podlage za uveljavljanje zahtevka potomca iz naslova vlaganj

Prepletanje različnih podlag za odpravo prikrajšanja potomca, ki je prispeval k povečanju ali ohranitvi tujega premoženja povzroča probleme tudi v procesnem smislu. Zanimiv je primer, v katerem je sodišče štelo, da je bila tožba nedopustno spremenjena na naslednji način. Tožnik, ki se je v postopku skliceval na določilo 32. člena ZD in temu prilagodil tudi dejansko podlago tožbe ter dokazne predloge, v revizijskem postopku pa je začel zatrjevati, da ne uveljavlja izločitvenega zahtevka, temveč, da je z vlaganji pridobil “izvirno” lastninsko pravico, je s tem nedopustno spremenil tožbo (1. odst 190. člena v zvezi s 1. odst. 191. člena ZPP).²⁷

²⁴ Gavella, Nasljedno pravo, Informator, Zagreb, 1990, str. 333

²⁵ Pravno mnenje VSS sprejeto 15. in 16. 12.1986, Poročilo VSS II/86, str. 38: Za zahtevek potomcev za izločitev dela zapuščine, ki ustreza njihovem prispevku k povečanju ali ohranitvi vrednosti zapustnikovega premoženja (32.čl.ZD) ne veljajo roki iz 141.čl. ZD.

²⁶ Marković, Nasledno pravo, Službeni list SFRJ, OOUR Knjige, 2.izdaja, Beograd, 198, str. 479.

²⁷ VS RS, sodba II lps 426/92 z dne 13.1.1993

V drugem podobnem primeru pa je sodišče štelo, da obstoječa dejanska podlaga omogoča odločitev o upravičenosti do izločitve na dveh pravnih temeljih. Glede na okoliščine konkretnega primera utemeljenosti tožnikovega zahtevka do stanovanja in garaže niti ni bilo potrebno presojati po določbah 32. čl. ZD, ampak so podlaga zanjo v času gradnje veljavna pravna pravila civilnega prava, ki se nanašajo na pridobivanje lastninske pravice z gradnjo. Stvarnopravni upravičenec do stanovanja in garaže je tožnik, ki je s soglasjem lastnika hiše gradnjo izvršil in imel po lastnih navedbah (katerim tožena stranka ni ugovarjala) stanovanje tudi ves čas v posesti.²⁸

Teh nejasnosti v zvezi z obogatitvenim zahtevkom ne more biti, ker je v tem primeru treba spremeniti tudi sam tožbeni predlog. Navadno vlaganje v tujo stvar brez dogovora o nastanku solastnine ima za posledico lahko le obligacijski zahtevek. Tožbeni predlog na podlagi neupravičene pridobitve se tako glasi le na nadomestilo vrednosti vlaganj v sporno premoženje. Če tožnik v tožbi zahteva ugotovitev solastninskega deleža in izločitev tega deleža iz zapuščine, neupravičene pridobitve ni mogoče obravnavati v okviru postavljenega tožbenega zahtevka (2. člen ZPP).²⁹

9. Sklep

V treh primerjanih pravnih ureditvah; avstrijski, nemški in francoski instituta, ki bi ustrežal slovenski ureditvi iz 1.odst. 32.čl. ZD, ne poznajo.V Avstriji natančneje določajo le vsebino zakonitega volila, ki pripada samo preživelemu zakoncu (758.par. ABGB). Na tak način so možnosti za zaplete v zapuščinskem postopku precej manjše, saj se spori glede obsega zapustnikovega premoženja rešujejo po izdaji prisojila po splošnih predpisih civilnega prava.

Ratio predpisa 1. odst. 32 .čl. ZD je bil preprečiti izkoriščanje sadov tujega dela. Vprašanje je, ali je res upravičeno takšno posebno obravnavanje dela potomcev in posvojencev v družinski skupnosti z zapustnikom, čeprav veljajo splošna pravila premoženjskega prava, po katerih lahko upravičenci zavarujejo svoje premoženjske pravice. Čeprav je podana podobnost med nastajanjem premoženja v skupnosti med prednikom ter potomci in med nastajanjem skupnega premoženja v zakonski zvezi, vendarle pravnopolitični razlogi za obstoj instituta izločitve v korist potomcev niso enaki tistim za zaščito pravic zakonca iz naslova skupnega premoženja. Premoženjska razmerja med zakoncema predstavljajo usklajen sistem, ki ga je potrebno upoštevati

²⁸ VS RS, sodba II lps 742/93 z dne 14.10.1993

²⁹ VS RS, sodba II lps 552/95 z dne 5.6.1997

tudi v okviru dedovanja. V primeru dela potomcev v korist zapustnikovega premoženja pa ne moremo utemeljeno zagovarjati domneve o nastanku premoženjske skupnosti. V času sprejema ZD bi bili potomci res lahko prikrajšani, če bi vlagali v nepremičnino svojih staršev, ker ni bilo izrecne določbe, da zastaralni roki za obligacijski obogatitveni zahtevki ne pričnejo teči takoj po vlaganju. V življenjskih skupnostih, kot je družinska, se pogosto zaradi njihove posebne narave premoženjska razmerja ne uredijo pravočasno. SPZ je zato za primere življenjskih skupnosti uveljavil pravičnejšo rešitev. Če gre za gradnjo na tuji nepremičnini s soglasjem lastnika pričnejo zastaralni roki za zahtevke graditelja teči od dneva, ko je graditelj izgubil posest nepremičnine (3. odst. 48. čl. SPZ).

Na koncu moram še pripomniti, da so spori v smislu 1. odst. 32. čl. ZD razmeroma pogosti ter izjemno zapleteni. Zaradi napotitve na pravdo pomenijo dolgotrajno prekinitvev zapuščinskega postopka tudi zato, ker je treba ugotavljati tudi koristi, ki jih je upravičenec imel od staršev.

Mogoče bi kazalo sporni institut v bodoče izpustiti, prizadete osebe pa bi uveljavljale svoje zahtevke iz naslova vlaganj po splošnih pravilih civilnega prava. S tem se njihov položaj po smrti zapustnika ne bi poslabšal, razen kolikor bi bili v nekaterih primerih upravičeni samo do izplačila in ne do premoženja v naravi. Če pa bi institut ostal, bi morali biti sodelujoči na odločitvah v sklepu o dedovanju vezani, prav tako bi bilo potrebno odpraviti nejasnost glede rokov, v katerih zastara pravica uveljavljati zahtevke v smislu 1. odst. 32. čl. ZD. Glede na naše pomisleke o stvarnopravni naravi tega zahtevka, se ne moremo strinjati z nezastarljivo pravico uveljavljati zahtevke, ki pripada lastniku stvari. Po drugi strani pa razumljivo ne moremo uporabiti pravila iz 141. čl. ZD, ker velja le za zastaranje pravice zahtevati zapuščino kot dedič.